

MZI's: van Zoekgebieden naar locaties

Inhoudsopgave

<u>Uitleg van de werkwijze</u>	2
<u>De eerste consultatieronde</u>	2
Hoe zijn de zoekgebieden tot stand gekomen?.....	2
Wat is er met de consultatie over zoekgebieden gedaan?	2
<u>De tweede consultatieronde</u>	3
Ontwikkelen van gebiedsopties	3
Verbeteren van de gebiedsopties	4
Beoordeling van de gebiedsopties	4
<u>De derde consultatieronde</u>	5
Nieuwe zoekgebieden en nieuwe gebiedsopties	5
<u>Beoordeling zoekgebieden en gebiedsopties: de Waddenzee</u>	6
Reacties op de oorspronkelijke zoekgebieden	6
Reacties op de nieuwe zoekgebieden	9
De samenstelling van de gebiedsopties	12
De beoordeling van de gebiedsopties.....	13
De belangrijkste bevindingen over de gebiedsopties	13
<u>Beoordeling zoekgebieden en gebiedsopties: de Voordelta</u>	16
Reacties op de oorspronkelijke en nieuwe zoekgebieden	16
De samenstelling van de gebiedsopties	19
<u>Beoordeling zoekgebieden en gebiedsopties: de Oosterschelde</u>	21
Reacties op de oorspronkelijke en de nieuwe zoekgebieden.....	21
De samenstelling van de gebiedsopties	24
De beoordeling van de gebiedsopties.....	25
De belangrijkste bevindingen over de gebiedsopties	25
<u>Bijlagen: beoordeling van de gebiedsopties afzonderlijk</u>	

Uitleg van de werkwijze

In deze notitie beschrijven we de aanpak die geleid heeft tot locaties voor MZI's. In een eerste consultatieronde zijn de belangen van allerlei partijen geïnventariseerd. Dit is gebeurd op basis van een eerste inventarisatie van zoekgebieden waar MZI's zouden kunnen komen te liggen. Deze eerste consultatieronde heeft geleid tot aanpassingen van zoekgebieden en tot een aantal "gebiedsopties" waarin gebieden zijn gecombineerd. Met iedere gebiedsoptie kan de beleidsopgave voor MZI's in een gebied worden gerealiseerd. Deze gebiedsopties zijn in een 2e consultatieronde aan de orde gesteld. Hierop is weer reactie gekomen, onder andere in de vorm van een aantal suggesties voor nieuwe zoekgebieden. In een derde en laatste consultatieronde zijn de resultaten van de tweede ronde voorgelegd en de nieuwe zoekgebieden en de verschillende gebiedsopties besproken. Daarna is een definitieve keuze voor lokaties gemaakt.

Behalve de consultatie over alle gebruikersbelangen, heeft ook onderzoek plaatsgevonden naar ecologie, landschap en archeologie. Bij de definitieve keuze voor MZI-locaties hebben ook deze belangen een rol gespeeld. Deze onderzoeken zijn in afzonderlijke rapportages verwerkt.

De eerste consultatieronde

Hoe zijn de zoekgebieden tot stand gekomen?

In de startnotitie voor het MZI-traject is aangegeven dat ruimte wordt gezocht voor MZI's in de Oosterschelde (200 ha), de Voordelta (300) en de Waddenzee (660 ha, waarvan maximaal 500 hectare in de vrije ruimte en 160 hectare op percelen). Vervolgens zijn zoekgebieden op kaarten ingetekend. Bij deze zoekgebieden is rekening gehouden met dwingende eisen vanuit de regelgeving en veiligheid. Er zijn bijvoorbeeld geen zoekgebieden ingetekend in betonde vaargeulen. Daarnaast is ook al getracht rekening te houden met wensen van gebruikers, zoals het openlaten van corridors tussen zoekgebieden, zodat de vaart niet al te zeer belemmerd wordt. Alle criteria voor zoekgebieden zijn toegelicht in de startnotitie. In het totaal van de zoekgebieden is veel meer ruimte ingetekend dan nodig: dat is bewust gedaan om keuzemogelijkheden tussen zoekgebieden te hebben. De zoekgebieden zijn daarnaast globaal ingetekend: zoekgebieden kunnen verkleind, vergroot of verschoven worden. De kaarten met deze zoekgebieden zijn in de eerste ronde van consultaties met alle belanghebbenden besproken. Belanghebbenden zijn alle partijen met een belang in de gebieden.

Wat is er met de consultatie over zoekgebieden gedaan?

De eerste ronde van consultaties heeft veel informatie opgeleverd over de belangen en de visie van alle belanghebbenden op de zoekgebieden. Er zijn suggesties gedaan om de vorm en ligging van zoekgebieden aan te passen om

aan belangen tegemoet te komen. Ook zijn alternatieve zoekgebieden voorgesteld.

Van alle zoekgebieden is per belanghebbende een beoordeling gegeven. Dat is gedaan door aan ieder zoekgebied een kleur toe te kennen:

Rood: Zeer ongewenst, aan een belang kan niet worden tegemoet gekomen.

Oranje: Bespreekbaar als aanpassingen aan vorm en ligging gedaan worden

Groen: Geen probleem

Als geen kleur is aangegeven, is er geen opmerking over het betreffende gebied gemaakt.

Vervolgens is gekeken of de feiten waarop de beoordeling is gebaseerd kloppen. Dat is onder andere gedaan omdat enkele belanghebbenden aangaven niet zeker te zijn van hun oordeel. Dat heeft bij enkele zoekgebieden tot een correctie van de beoordeling geleid. Als bijvoorbeeld een belanghebbende een locatie zeer ongewenst vindt omdat er wellicht grondstoffen worden gewonnen, terwijl dat bij nader inzien niet het geval blijkt te zijn, is de beoordeling van rood naar oranje of groen gecorrigeerd. Bij de tweede consultatieronde zijn deze aanpassingen besproken.

De tweede consultatieronde

Ontwikkelen van gebiedsopties

De zoekgebieden staan niet op zichzelf. Het beleid moet uit de zoekgebieden een aantal locaties kiezen om te komen tot de gewenste reservering van ruimte voor MZI's. De vraag daarbij is hoe een logische combinatie van locaties gemaakt kan worden. Er bestaan meerdere mogelijkheden, waarvoor een aantal belanghebbenden ook suggesties aangedragen hebben. Het projectteam heeft op basis van deze suggesties in eerste instantie drie alternatieve opties ontwikkeld. Van deze opties zijn de voor- en nadelen vergeleken. Dat leidt tot een keuze voor een optie. De opties zijn:

1. Optie "Maximale clustering"

Een veelgehoorde wens is om een zo beperkt mogelijk aantal grote gebieden aan te wijzen. Op die manier wordt voorkomen dat versnippering van MZI's plaatsvindt. Andere gebruikers hebben dan in een beperkt aantal gebieden last van MZI's. De "overlast" wordt geconcentreerd. Ook kan de ruimte efficiënter benut worden. Een MZI heeft bufferzones nodig, en bij een beperkt aantal gebieden is het aantal bufferzones kleiner. Deze optie wordt "maximale clustering" genoemd.

2. Optie "Maximale spreiding"

Ook is aangegeven dat gekeken moet worden hoe per gebied de problemen zoveel mogelijk opgelost kunnen worden. Dat kan betekenen dat gebieden kleiner worden gemaakt en worden verschoven. Er zijn in dat geval meer gebieden nodig om tot de gewenste ruimtelijke reservering te komen. In de optie "maximale spreiding" is onderzocht hoe wensen van belanghebbenden per gebied zo goed mogelijk kunnen worden gehonoreerd. De gebieden met de minste problemen zijn met elkaar gecombineerd.

3. Optie “Draagkracht”

Tot slot is aangegeven dat voorzichtig met de ecologische draagkracht in de gebieden moet worden omgegaan. Dat betekent dat de gebieden zodanig worden gecombineerd dat de MZI's zo min mogelijk beslag leggen op het beschikbare voedsel. Dat kan bijvoorbeeld door ze in verschillende geulensystemen of kombergingsgebieden te leggen, of door locaties niet te groot te maken. Rekening houden met draagkracht houdt dus ook een zekere spreiding in.

Verbeteren van de gebiedsopties

Per gebiedsoptie zijn gebieden gecombineerd, zoals hierboven is toegelicht. Vervolgens is gekeken of de opties nog verbeterd kunnen worden. Dat is gedaan door te kijken of met aanpassingen van gebieden beter tegemoet kan worden gekomen aan wensen. Deze verbeteringen moeten wel passen binnen het principe van de optie. Om een voorbeeld te geven: in de optie “clustering” worden gebieden niet belangrijk kleiner gemaakt, omdat het principe juist is een beperkt aantal zo groot mogelijke gebieden te koppelen. Bij deze verbetering is rekening gehouden met de criteria die zijn benoemd in de startnotitie.

Beoordeling van de gebiedsopties

Vervolgens zijn alle opties beoordeeld. Dat is als volgt gedaan. Er zijn tabellen gemaakt, waarin voor iedere locatie in de optie is aangegeven hoe deze door een belanghebbende is beoordeeld in de eerste consultatieronde. Dat is gedaan met de kleuren zoals hiervoor is beschreven. Deze beoordeling is in de tabellen “S1” genoemd. Vervolgens is voor iedere locatie ook een tweede beoordeling gemaakt. Als een probleem van een belanghebbende door aanpassing van het gebied deels kan worden opgelost, verandert de kleur van rood naar oranje of van oranje naar geel. Als een probleem geheel kan worden opgelost, verandert de kleur van bijvoorbeeld oranje naar groen. Deze tweede beoordeling wordt “S2” genoemd. Door deze werkwijze wordt met kleuren duidelijk of aan een wens voldaan kan worden. In combinatie met de toelichtende tekst ontstaat zo een beeld van de opgeloste en resterende knelpunten.

Per optie zijn in de tabellen de locaties die er deel van uit maken gegroepeerd. Zo ontstaat een overzicht van de beoordeling van de gehele optie. De locaties die van de optie geen deel uitmaken zijn ook bij elkaar gezet (zie de bijlagen voor een overzicht). Zo wordt duidelijk welke locaties zijn afgevallen in de optie. Er is ook per gebied een tabel gemaakt waarin de opties met elkaar worden vergeleken. Dat leidt uiteindelijk tot de keuze van een voorkeursoptie vanuit gebruikersbelangen. Het streven is daarbij om zoveel mogelijk “rood” beoordeelde locaties af te laten vallen.

De derde consultatieronde

Nieuwe zoekgebieden en nieuwe gebiedsopties

In de tweede consultatieronde zijn nieuwe zoekgebieden ingebracht door partijen. Oude zoekgebieden zijn op basis van de ingebrachte opmerkingen aangepast. Dit heeft tevens geleid tot nieuwe gebiedsopties. Deze zijn veelal een mix van de oorspronkelijke opties.

De nieuwe zoekgebieden en gebiedsopties zijn in de derde consultatieronde aan de belanghebbenden voorgelegd. In het hierna volgende hoofdstuk worden alle gebieden en de gebiedsopties besproken.

Beoordeling zoekgebieden en gebiedsopties: de Waddenzee

Dit hoofdstuk beschrijft eerst de reacties op de oorspronkelijke zoekgebieden. Vervolgens worden de reacties die op de nieuw ingebrachte zoekgebieden beschreven. Per gebied is aangegeven of deze al dan niet geschikt is om opgenomen te worden in een gebiedsoptie. Vervolgens worden de gebiedsopties beschreven en met elkaar vergeleken.

Reacties op de oorspronkelijke zoekgebieden

A+: Malzwin

Dit zoekgebied levert voor geen van de partijen grote problemen op. Het gebied is al enige tijd als MZI-locatie in gebruik. De vaste vistuigen vissers geven aan dat dit gebied geschikt is voor ankerkuilvisserij. Deze vorm van visserij is de afgelopen jaren niet of nauwelijks toegepast. Zij verwachten echter dat de ankerkuilvisserij zich kan ontwikkelen tot een typische voorjaars- en zomervisserij op onder andere sardine-achtige soorten en makreel.

Het gebied kan enigszins vergroot worden in de richting van de boei M4 met als westelijke grens de kabelstraat. In enkele van de onderzochte opties ("clustering met nieuwe gebieden" en "spreiding") is het vergrote gebied opgenomen. In het beleid is uiteindelijk niet voor de vergrote vorm gekozen, omdat er "punten" aan het gebied zouden komen, die onduidelijkheden voor de scheepvaart en de visserij zouden opleveren. In het beleid is daarom gekozen voor een beter ingepaste vorm met een omvang van 55 ha.

B: Zuidwal

Ook voor dit zoekgebied geldt dat geen van de partijen grote problemen heeft. De mogelijkheid bestaat de locatie naar het oosten uit te breiden tot M11, waarbij beter rekening gehouden kan worden met het westelijke deel dat nogal dynamisch is. De oppervlakte kan dan worden vergroot tot ca. 100 ha, waarvan echter slechts 50 ha effectief wordt benut. Vanwege de dynamiek (instabiele plaat en geul) is het gebied namelijk niet geheel inzetbaar. Jaarlijks moet de locatie daarom mogelijk iets verschuiven. De west- en de oostzijde van het gebied blijven op verzoek van de visserij en recreatievaart zoveel mogelijk vrij voor de doorvaart en om de plastrand bereikbare houden voor de vaste vistuigen visserij.

De vaste vistuigenvissers hebben problemen met dit gebied als deze in combinatie met A wordt ingezet. De reden is dat ook dit gebied geschikt is voor toekomstige ankerkuilvisserij. In de omgeving van deze locaties is nog ruimte voor ankerkuilvisserij beschikbaar als MZI's worden gerealiseerd.

Ook dit gebied is als locatie in alle opties opgenomen (50 hectare).

C: Bollen

Voor garnalenvissers en watersport is dit zoekgebied zeer ongewenst: het is een goed garnalengebied en een belangrijk uitwijkgebied voor recreatievaart omdat het een onstuimig gebied met zeer sterke stroming is. Vaste vistuigenvissers wensen een goede doorvaart kort langs "de Bollen". Voor andere partijen levert het gebied geen problemen op, mits iets aangepast om de bereikbaarheid van de geul te waarborgen. Het gebied kan aan de zuidoostkant smaller worden gemaakt zodat er een corridor van ca. 200 meter breed ontstaat. Daarmee is het bezwaar van de watersport en dat van de garnalenvissers deels opgelost. Ook na bovenstaande aanpassing resteert een relatief groot gebied (t.o.v. bijv. a, b, d). Het gebied is vanwege de ruwe omstandigheden (zeer sterke stroming) ook voor MZI's minder

geschikt. De locatie is voor geen van de belanghebbenden aantrekkelijk en daarom in géén van de opties opgenomen.

D: Visjagersgaatje

Schelpenwinners geven aan dat deze locatie een probleem vormt. Uit praktijkwaarnemingen blijkt niet een druk gebruik van deze locatie. Als afspraken zijn te maken over het moment van schelpenwinning (december t/m maart) kan het probleem worden verminderd.

Enkele andere gebruikers hebben wensen, maar niemand sluit de locatie bij voorbaat uit. Meer naar het noorden in de richting van de plaat opschuiven kan, maar dan zijn niet alle technieken bruikbaar vanwege de ondiepte. Samengevat is de locatie bruikbaar, al is deze klein. Hij is als kleine locatie opgenomen in de optie "spreiding" (25 ha).

E: Bollen Noord

Voor garnalenvissers is deze locatie zeer ongewenst. Mogelijk kan een corridor aan de kant van de Bollen dit probleem deels oplossen. Gelet op de nabije zeehondenligplaats zou hoogstens de NO-helft bruikbaar zijn, maar anderen vragen ook om weg te blijven van de betonning voor het Vaarwater over de Bollen. Samengevat is het gebied niet erg geschikt en bovendien klein. Deze locatie is in geen van de opties opgenomen.

F: Scheer

Voor de garnalenvissers is deze locatie zeer ongewenst. Wadvaarders zouden de locatie iets meer naar het NO willen opschuiven. Als locatie E echter niet gebruikt wordt, is het beter om aan de ZO-kant een flinke corridor te maken en de locatie iets naar ZW op te schuiven, zodat deze tussen de twee kardinale boeien komt te liggen. Het gebied biedt dan mogelijkheden. De vaste vistuigenvissers pleiten voor een goede corridor voor doorvaart van Noord naar Zuid tussen de locaties F en G. De locatie is in geen van de opties opgenomen vanwege de problematische ligging voor de garnalensector.

G: Burgzand

Uitbreiding van gebied G Burgzand, werd door de garnalenvissers gemotiveerd door de aanwezigheid van scheepswrakken in het gebied, waardoor de garnalenvissers er niet kunnen vissen. De scheepswrakken in het gebied hebben juist geleid tot de aanwijzing van het Burgzand tot rijksmonument. Hierin mogen geen (nieuwe) bodem verstorende activiteiten plaatsvinden. Dat maakt het tot een verboden gebied voor MZI's.

H: Vogelzand

Dit is één van de grootste mogelijke locaties met potenties. De garnalenvisserij vindt de locatie in zijn maximale omvang echter zeer ongewenst. Een mogelijkheid is ruime corridors langs het Vogelzand en tussen locatie Vogelzand en Nesserzand (I) te realiseren, zodat garnalenvissers langs de ondiepten kunnen blijven vissen. Dat lost het probleem voor de garnalenvisserij gedeeltelijk op. De Vogelzand is in zijn grootste omvang een moeilijke locatie voor de beroepszeilvaart en de vaste vistuigenvissers, wegens de ligging t.o.v. de Breesen en het Scheurak voor de oversteek met slecht weer. Ook de meest westelijke optie levert dan problemen op. Voor de recreatievaart en de overige vissers is een goede oversteek tussen Breesen en Scheurak noodzakelijk. In de opties "spreiding", "draagkracht", "clustering met nieuwe gebieden" en "mix spreiding en draagkracht" is van brede corridors uitgegaan, waarbij voor verschillende omvang van de gebieden is gekozen. Naarmate de omvang van het gebied kleiner is en de corridors groter, wordt beter aan de wensen van gebruikers tegemoet gekomen. Voor de kleinste omvang is

gekozen in het gekozen beleid, namelijk 65 hectare. In deze optie scoort het gebied dan ook beter dan in de andere opties. Aan deze locatie is 25 ha “compensatieruimte” gekoppeld. Die wordt pas ingevuld indien de locatie Oudeschild op termijn zou komen te vervallen vanwege de komst van een getijdencentrale. Deze compensatieruimte wordt pas op dat moment ingevuld en niet eerder.

I: Nesserzand

Garnalenvisserij vinden dit zoekgebied zeer ongewenst. Net als bij gebied H is dit probleem deels op te lossen door langs het Nesserzand een ruime corridor aan te leggen voor de garnalenvisserij, in combinatie met verkleinen van het gebied. De Wadvaarders bepleiten een smaller gebied, bij voorkeur tegen de rand van de plaat. Dat is van belang voor de veiligheid bij zware weersomstandigheden. Ook de vaste vistuigenvissers pleiten hiervoor. Door het gebied kleiner te maken en een ruime corridor aan te leggen en de locatie op te schuiven naar de plaat kan hieraan gedeeltelijk worden voldaan. In de opties “clustering met nieuwe gebieden”, “spreiding”, “draagkracht” en “mix spreiding en draagkracht” is van grotere corridors uitgegaan. In de optie “mix spreiding en draagkracht” is dit gebied het meest verkleind en scoort dan ook in deze optie beter dan in de andere opties. De vaste vistuigen vissers wijzen op de geschiktheid van dit gebied voor de ankerkuilvisserij (zie ook locatie A en B). Door het gebied sterk te verkleinen kan hiermee rekening worden gehouden. In de opties waarin dat is gebeurd, scoort het gebied beter op dit aspect. Deze locatie is opgenomen in alle opties, in verschillende vormen en omvang. In het gekozen beleid is de locatie niet opgenomen, omdat deze in alle vormen stuit op grote bezwaren bij de garnalenvisserij.

J: Gat van Stompe

De garnalenvissers vinden dit gebied zeer ongewenst. Alle andere belanghebbende kunnen met dit gebied instemmen. Rijkswaterstaat wijst op een scheepswrak. Dat kan vermeden worden. De vaste vistuigenvissers pleiten voor het bereikbaar blijven van het Gat van Stompe. Dat is mogelijk. Er blijft eveneens een mogelijkheid om langs de plaat te blijven vissen. Op die wijze kan ook gedeeltelijk tegemoet worden gekomen aan de bezwaren van de garnalenvissers. Deze locatie is op die manier opgenomen in de optie “spreiding” (60 hectare) en in het gekozen beleid (70 hectare). Ook dit gebied kent een compensatieruimte van 20 ha. voor de situatie waarin de locatie bij Oudeschild zou komen te vervallen vanwege de komst van een getijdencentrale.

K: Vlieter

De garnalenvissers vinden dit gebied zeer ongewenst. Natuurorganisaties wijzen er op dat deze locatie mogelijk in een zoekgebied voor natuurherstel ligt. Op basis van de uitwerkingen in het Plan van Uitvoering van het convenant lijkt dat bij de eerste gebiedssluiting niet het geval te zijn. Om die reden is de locatie in de tweede beoordeling oranje aangeduid. Voor de hierna volgende gebiedssluitingen is nog niet duidelijk of het gebied in aanmerking komt voor sluiting ivm natuurherstel. Wadvaarders vinden dit een uitstekende locatie die wat hen betreft nog groter kan, maar dan iets naar het zuiden opschuiven. Dan is nog maar een beperkt aantal MZI-technieken mogelijk, vanwege de ondiepte. Met uitzondering van de optie “clustering met nieuwe gebieden” is de locatie in alle opties opgenomen. De locatie maakt echter geen deel uit van het gekozen beleid.

L: Doove Balg

De garnalenvissers vinden dit gebied zeer ongewenst. Natuurorganisaties wijzen op ligging in gebied voor natuurherstel. Om de locatie te bereiken moet op korte afstand langs een zeehondenligplaats worden gevaren. Andere partijen vinden dat

deze locatie mogelijk is en zelfs naar het zuidwesten groter kan. Het gebied is in geen van de opties opgenomen vanwege de functie van het gebied voor natuurherstel.

M: Westmeep

Voor garnalenvisserij is deze locatie zeer ongewenst. Ook wijzen belanghebbenden op drukke recreatievaart van en naar Terschelling en lagerwal en RWS wijst op de ankerplaats. Dit laatste kan worden opgelost door het gebied iets naar het oosten te schuiven. De schelpenwinners vinden het gebied eveneens niet gewenst voor een MZI, maar mogelijk zijn hier afspraken te maken over schelpenwinning in de wintermaanden. Het gebied is niet erg optimaal en is vooralsnog in geen enkele optie opgenomen.

N: Zuidmeep

Dit gebied ligt gunstiger dan het gebied M, omdat er veel minder recreatievaart is. De meeste schepen buigen al eerder af als ze van en naar Terschelling varen. Voor de garnalenvissers is dit gebied weliswaar ongewenst, maar acceptabel als de MZI's worden gespreid over de Waddenzee, zodat niet alle MZI's op de gronden komen waar een klein deel van de garnalenvissers vist. De vaste vistuigenvissers hebben deze locatie liever niet als MZI vanwege de doorvaart en de visserij tegen de plaat. Het is echter mogelijk een afstand van minimaal 120 meter (bij laagwater) te bewaren tot de plaat. Visserij langs de plaat kan dan nog gewoon doorgang vinden. Het gebied ligt tegen een art. 20 gebied. De MZI kan als buffer tussen het gesloten art. 20 gebied en de recreatie dienen. Rijkswaterstaat geeft aan dat in het zoekgebied de geul zich gemakkelijk verplaatst. Er is een locatie van 120 hectare mogelijk, maar in de opties "draagkracht" en in het gekozen beleid is 80 hectare opgenomen om maximaal aan alle bezwaren en wensen tegemoet te komen.

O Griend

Vanuit verschillende oogpunten (natuur op Griend, visserij en doorvaart vaste vistuigen vissers) zijn er belangrijke bezwaren tegen het gebruik voor MZI. De locatie ligt in een druk gedeelte van de Blauwe Slenk. Deze kleine locatie is daarom in geen van de opties opgenomen.

Reacties op de nieuwe zoekgebieden

In de Westelijke Waddenzee zijn enkele nieuwe zoekgebieden voorgesteld. Het gaat om:

- Malzwin west (A++)
- Marsdiep, tegen de Hors, tussen T2 en T4
- Bij Oudeschild Texel
- In het Eierlandse gat tussen Vlieland en Texel (twee zoekgebieden)
- In de Zouterkamperlaag bij Lauwersoog
- In het zeegat tussen Vlieland en Terschelling (Stortemelk, ten noorden van SM4 en SM6)
- Inloop van het Scheurrak, tussen S04 en S08
- De Rede van Harlingen/Kimstergat
- Afsluitdijk

Malzwin west (A++)

Deze locatie wordt door de garnalensector in combinatie met de nabij gelegen gebieden A+ en Zuidwal als zeer ongewenst beschouwd. Ook voor de vaste vistuigenvissers is dit

gebied zeer ongewenst: in combinatie met de locaties A en B is er geen keuzevrijheid meer om de koers aan te passen aan wind en golven en eventueel op te steken op de NZ-route tussen Mosselgaatje/Napoleondam en Oudeschild. Rijkswaterstaat en de marine hebben aangegeven dat de oppervlakte beperkt dient te worden tot het gebied tussen de leidingstraat en de oostelijke grens van het ankergebied en tussen M2 en KLZ-E. Zo blijft er nog 35-40 ha over. Deze locatie is alleen opgenomen in de optie “clustering met nieuwe gebieden”.

Marsdiep, tegen de Hors, tussen T2 en T4

De garnalensector heeft voorgesteld locaties te zoeken meer westelijk in het Marsdiep, ten Zuiden van “de Hors”. De geschiktheid voor MZI's lijkt overigens niet groot, vanwege onvoldoende beschutting bij zuidwesten wind. In overleg met Rijkswaterstaat en de marine zijn de mogelijkheden nagegaan. Gebleken is dat in het gebied telecomkabels aanwezig zijn, die vanwege de dynamiek bewegen in en over de bodem en soms niet bedekt zijn met zand. Er is ruimte nodig voor onderhoud aan de kabels. Daarnaast is het risico te groot dat de verankering van MZI's de telecomkabels kapot trekt. Het gebied is daarom niet vrij te geven voor MZI's. Er zijn nog andere beperkingen in het gebied, die overigens de komst van MZI's niet onmogelijk zouden maken:

- Het gebied tussen de boeien T2 en T4 is een zogeheten plofzone. Dit houdt in dat indien er schepen (vissers, baggerschepen) munitie opvissen, dit gebracht wordt naar dit gebied alwaar de EOD de explosieven ophaalt voor verdere afhandeling. Dit gebied is met name gekozen omdat er weinig tot geen mensen in de nabijheid wonen.
- Het gebied tussen Paal 6 en de Stuifdijk is een oefengebied voor het Korps Mariniers om met kleine landingsvaartuigen te oefenen.
- Uitgaande en/of ingaande visserij en pleziervaart vaart zeer dicht langs de boei T2 (pleziervaart zelfs vaak ten noorden van genoemde boei).

Eierlandse gat

Voor de vaste vistuigenvissers is het Eierlandse gat belangrijk voor vissen op zeebaars en harder. Daarom is situering in het Lange Gat zeer ongewenst. Ligging ten noordoosten van VH4 is beter, als lange en smalle locatie die veilige doorvaart mogelijk maakt. De locatie in het Vogelzwin zou meer naar het westen moeten, eveneens lang en smal. Het ministerie van Defensie heeft aangegeven dat op grond van de pkb structuurschema militaire oefenterreinen het gebied niet gebruikt kan worden voor MZI's, vanwege schietoefeningen. Voorts is de afstand tot zeehondenconcentraties beperkt. De locaties zijn daarom in geen van de opties opgenomen.

Zoutkamperlaag

Meerdere belanghebbenden, waaronder een aantal gemeentebesturen, de garnalensector en de geïntegreerde vissers hebben gepleit voor een locatie in het meer oostelijke deel van de Waddenzee. De Zoutkamperlaag is een veelbelovende locatie. Spreiding van de “overlast” voor de garnalenvissers en gebruikmaken van de mogelijkheid om de westelijke Waddenzee te ontlasten zijn overwegingen om deze locatie in de opties “draagkracht” en in het gekozen beleid op te nemen. Nautische bezwaren zijn niet aanwezig als de vaargeuelen voldoende vrij worden gehouden. Het is een visgebied, maar met enige aanpassingen zijn er MZI's mogelijk. Behoud van ruimte langs de plaat voor een goede doorvaart en eventueel om te ankeren is van belang voor de vaste vistuigenvissers. Dat kan worden gerealiseerd. De natuurorganisaties achten een locatie in de Zoutkamperlaag zeer ongewenst vanwege de afspraken in het convenant voor de transitie van de mosselsector waarin is afgesproken in principe geen MZI's op het Oostwad te realiseren.

Oudeschild

De garnalenvisserij is voorstander van het opnemen van dit gebied. In dit gebied ligt het enige snelvaargebied in de Waddenzee. Dat is echter gesitueerd nabij de haven. Als dat deel wordt gevrijwaard, is een MZI-locatie mogelijk. Dat lost tevens een wens van de recreatievaart op om de wachtplaats voor de haven van Oudeschild vrij te laten. De vaste vistuigenvissers wijzen erop dat bij slecht weer de locatie van belang is voor doorvaart (zo dicht mogelijk langs de kant). Ook is de ondiepte ten zuiden van Oudeschild een belangrijke ankerplek voor de visserij. Door de locatie iets naar het Zuiden op te schuiven kan dit probleem worden verkleind. Exact op deze locatie is ook een getijdencentrale gepland door de gemeente Texel. Mogelijk wordt deze gerealiseerd vanaf 2011, later is niet ondenkbaar. Er kan worden gestreefd naar een MZI-locatie op deze plaats tot de komst van de getijdencentrale. Als deze locatie zou vervallen, betekent dat wel dat elders 45 hectare ter compensatie gevonden moet worden, die tot dat moment niet wordt benut. Die compensatieruimte is gevonden op de locaties Vogelzand (25 ha) en Gat van Stompe (20 ha). Deze uitbreidingen hebben echter geenszins de voorkeur van de vaste vistuigenvissers en de garnalenvissers. Omdat deze groepen al veel last ondervinden van de MZI's op het open water is dat belang zwaarder gewogen dan het belang van de zichthinder bij de locatie Oudeschild. De zichthinder blijft beperkt omdat dit de enige locatie is dicht onder de kust in de westelijke waddenzee. De locatie bij Oudeschild is in alle opties en in het gekozen beleid opgenomen als kleine locatie (45 hectare).

In het zeegat tussen Vlieland en Terschelling (Stortemelk, ten noorden van SM4 en SM6)

Deze locatie is voorgesteld door de garnalensector. Eigenlijk ligt deze locatie buiten de Waddenzee. Er zijn nautisch geen bezwaren. Gelet op de ruwe omstandigheden ter plaatse zijn er (thans) geen technieken die een succesvolle mosselzaadinvang en oogst mogelijk maken. Dit is zeker een locatie die in beeld kan blijven als de stand der techniek het toelaat om de stap naar de Noordzee te maken.

Inloop van het Scheurrak

Deze locatie is voorgesteld door de garnalensector. Ten zuiden van de kweekpercelen liggen mogelijkheden, wat betreft diepte is het een goede locatie. Geen van de partijen heeft bezwaren tegen deze locatie, mist de vaargeulen gevrijwaard blijven. Deze locatie is door de partijen naar voren gebracht als een goed alternatief voor de locatie Nesserzand. De locatie is opgenomen in het gekozen beleid en heeft een omvang van 40 ha.

De Rede van Harlingen/Kimstergat

Deze locatie is voorgesteld door de garnalensector en zou bruikbaar kunnen zijn, maar nautisch gezien zijn er bezwaren. Zo ligt het diepe, bruikbare deel in het vaarwater, vindt regelmatig baggerstort plaats en is het een locatie waar de recreatieve vaart gebruik van maakt om de zeilen te hijsen of te bergen, bij het uit- c.q. invaren van de haven. De locatie is niet in de opties opgenomen om een discussie zoals die over de ligging van een MZI voor de haven van Lauwersoog is gevoerd, te voorkomen.

Afsluitdijk (noord-oost van Breezanddijk, AD14 en AD16)

Op verzoek van de garnalensector is gezocht naar een locatie nabij de Afsluitdijk. In overleg met Rijkswaterstaat is een langgerekte locatie gevonden juist ten noorden van Breezanddijk, parallel aan de Afsluitdijk (ca. 3 km lang en 150 meter breed). Het vaarwater wordt door recreatievaart relatief weinig gebruikt. Er is een ligging mogelijk waarbij ruimte overblijft richting de vaarwateren Doove Balg en Javaruggen en naar het haventje van Breezanddijk. De locatie ligt minimaal ca. 400 meter verwijderd van aanwezige vakken voor vaste vistuigen. Dat levert geen hinder op voor de vaste vistuigenvissers. Deze locatie is opgenomen in het gekozen beleid en heeft een omvang van 45 hectare.

De samenstelling van de gebiedsopties

Rekening houdend met alle ingebrachte wensen zijn voor de Westelijke Waddenzee de volgende gebiedsopties onderscheiden (zie ook de kaarten):

1. Optie “maximale clustering”

De optie “maximale clustering” gaat uit van de keuze voor een zo beperkt mogelijk aantal gebieden, die als gevolg daarvan een relatief grote omvang hebben. Gestreefd is naar clustering zoveel mogelijk in het Westelijke deel van de Westelijke Waddenzee. Daarmee wordt getracht de overlast in andere delen van de Waddenzee zoveel mogelijk te voorkomen.

Voor deze opties bestaan twee varianten:

- a. Optie 1a (oude zoekgebieden): de locaties Malzwin (A), Zuidwal (B), Vogelzand (H), Nesserzand (I) en Vlieter (K) in de oorspronkelijke en ongewijzigde vorm.
- b. Optie 1b (nieuwe zoekgebieden): de locaties Malzwin uitgebreid (A+, vergrote A-locatie), Malzwin West (A++), Zuidwal (B), Oudeschild, Vogelzand (H) en Nesserzand (I). De locaties Vogelzand en Nesserzand zijn in deze optie verkleind ten opzichte van optie 1a, om een vis- en vaarcorridor te maken.

2. Optie “maximale spreiding”

Deze optie gaat uit van een grotere spreiding van locaties, waarbij het accent blijft liggen op het westelijke deel van de Westelijke Waddenzee. Als gevolg van de spreiding bevat deze optie meer locaties dan de optie “clustering”. Daardoor kan een aantal locaties verkleind worden om een zo goed mogelijke lokale inpassing te realiseren. Deze optie bestaat uit de locaties Malzwin uitgebreid (A+), Malzwin West (A++) Zuidwal (B), Visjagersgaatje (D), Vogelzand (H), Nesserzand (I), Gat van Stompe (J), Vlieter (K) en Oudeschild. De locaties Vogelzand en Nesserzand zijn kleiner gemaakt om een vis- en vaarcorridor te realiseren.

3. Optie “draagkracht”

Voor de optie “draagkracht” is gekeken naar een combinatie van locaties die gelegen zijn in meerdere geulensystemen. Daarmee wordt beoogd de filtratiedruk van het ingevangen mosselzaad te spreiden over meerdere watersystemen. De druk op de (locale) draagkracht van het ecosysteem wordt zoveel mogelijk gespreid en daardoor verminderd. Als gevolg hiervan zijn in deze optie ook locaties opgenomen die oostelijker in de Waddenzee zijn gelegen (Zuidmeep bij Terschelling en Zoutlamperlaag in het Oostelijke Wad. Deze optie bestaat uit de locaties Malzwin (A, oorspronkelijke omvang), Malzwin West (A++), Zuidwal (B), Vogelzand (H), Nesserzand (I), Vlieter (K), Zuidmeep (N), Oudeschild en Zoutkamperlaag. De locatie Zoutkamperlaag is gelegen in de Oostelijke Waddenzee.

4. Het gekozen beleid

Het beleid probeert zoveel mogelijk de positieve elementen van andere opties te verenigen. Er is geprobeerd een goede balans aan te brengen in de spreiding van locaties ten westen en ten oosten van Harlingen. Gestreefd is naar ca. 150 hectare ten oosten en ca. 350 hectare ten westen van Harlingen.

Dit komt tegemoet aan wensen van garnalenvissers om de druk op de visserij ook evenredig te spreiden. De locaties zijn daarnaast zodanig gespreid en in vorm aangepast dat een zo goed mogelijke lokale inpassing ontstaat met een zo groot mogelijke beperking van hinder voor andere sectoren. Door de spreiding over het Wad wordt bovendien getracht meerder geulensystemen te benutten in verband met de spreiding van de filtratiedruk (ecologische draagkracht). Het beleid gaat uit van 9 locaties: Malzwin (A), Zuidwal (B), Vogelzand (H), Gat van Stompe (J), Inloop van het Scheurrak, Zuidmeep (N), Oudeschild, Afsluitdijk en Zoutkamperlaag.

De beoordeling van de gebiedsopties

In tabel 1 worden de gebiedsopties met elkaar vergeleken. Per optie is aangegeven:

- De locaties en de oppervlaktes;
- De oorspronkelijke score (S1) zoals aangegeven door belanghebbenden;
- De score na verwerken van wensen (S2). Indien in een optie geen verbetering van een zoekgebied mogelijk is, blijft de kleur gelijk. Omdat nieuwe zoekgebieden zijn toegevoegd, moet een deel van de tabel nog worden ingevuld.

In bijlage 1 zijn de scores van de opties afzonderlijk afgebeeld. Daarin is te zien hoe wensen en bezwaren zijn gehonoreerd door locaties niet op te nemen in een optie.

De belangrijkste bevindingen over de gebiedsopties

Vergelijking van gebiedsopties

Uit de tabel blijkt duidelijk dat in alle opties de garnalenvissers de meeste gevolgen ondervinden van de MZI's, gevolgd door vaste vistuigenvissers. Dat is goed verklaarbaar, omdat de locaties die geschikt zijn voor MZI's ook geschikt zijn voor de garnalenvisserij. De ligging van MZI's tegen plaatranden kan ook voor de vaste vistuigenvissers problemen opleveren omdat daar veelal ook goede vis- en ankerplaatsen zijn. Veel locaties die voor vissers bezwaarlijk zijn, zijn niet in de opties opgenomen. Bij de locaties die wel zijn opgenomen is het gedeeltelijk mogelijk tegemoet te komen aan wensen. Dat is het geval bij de locaties Vogelzand en Gat van Stompe, waar brede corridors zijn voorzien zodat de MZI's de garnalenvissers en andere vissers zo min mogelijk hinderen.

Het blijkt ook mogelijk te zijn om met veel wensen vanuit de recreatiesectoren rekening te houden. Op de eerste plaats houden de locaties rekening met de veiligheidseisen van Rijkswaterstaat ten aanzien van de afstanden tot de vaargeul en de markering. Daarnaast wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met recreatievaart die buiten de geulen vaart. Er zijn brede corridors voorzien voor een goede doorvaart en bij de keuze van locaties wordt waar mogelijk rekening gehouden met het vermijden van locaties die bij slechte weersomstandigheden tot mogelijk minder veiekige situaties zouden kunnen leiden.

Ondanks de inzet tot een zo goed mogelijke inpassing van MZI-locaties te komen, kunnen niet alle wensen in alle opties worden gehonoreerd. In die zin is er niet

een “beste optie”, maar alleen een “minst slechte optie”, gezien vanuit de belangen van de andere wadgenruikers. De opties onderscheiden zich wat betreft de mogelijkheden aan wensen tegemoet te komen. De gekozen beleidsoptie slaagt daarin het best. Door een aantal bezwaarlijke locaties niet op te nemen en door andere locaties te verkleinen en te “hervormen”, kan een deel van de wensen worden gehonoreerd. Er blijven in de beleidsoptie nog knelpunten bestaan, maar die zijn zoveel mogelijk geminimaliseerd. In de beleidsoptie kan ook tegemoet worden gekomen aan de wens van met name de garnalensector om een goede en eerlijke spreiding van MZI's op het Wad te realiseren. Ten oosten van Harlingen is in deze optie ca. 130 hectare mogelijk (de wens was circa 150 hectare).

In alle andere opties blijven locaties over die wat betreft vorm of ligging zeer ongewenst zijn voor sectoren. Met name de vaste vistuigenvissers (1-2 zeer ongewenste locaties) en de garnalensector (1-3 zeer ongewenste locaties) ondervinden daarvan de gevolgen.

Tabel 1: Waddenzee		vergelijking opties																				
	locatienaam	hectars	Rijswaerstat		RACM		NVB /SGV		Gamalenkseeij		MZ-ordbomenens		natuur NGO's		Schepenninng		sportvissarij		BBZ / Watersport			
			S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2		
optie "maximaal clusteren met oude zoekgebieden"																						
A	Malzwin	50																				
B	Zuidwal	50																				
H	Vogelzand	200																				
I	Nesserzand	160																				
K	Vlieter	40																				
	Totaal Vrije grond	500																				
optie "maximaal clusteren met nieuwe zoekgebieden"																						
A+	Malzwin Uitgebroid	60																				
A++	Malzwin West	45																				
	Oudeschild	45																				
B	Zuidwal	50																				
H	Vogelzand	150																				
I	Nesserzand	150																				
	Totaal vrije grond	500																				
optie "maximaal spreiden"																						
A+	Malzwin Uitgebroid	60																				
A++	Malzwin West	45																				
B	Zuidwal	50																				
L	Visiagersgaatje	25																				
H	Vogelzand	100																				
I	Nesserzand	75																				
J	Gat van Stompe	60																				
K	Vlieter	40																				
	Oudeschild	45																				
	Totaal vrije grond	500																				
optie "draaokracht"																						
A	Malzwin	50																				
A++	Malzwin West	45																				
B	Zuidwal	50																				
H	Vogelzand	100																				
I	Nesserzand	50																				
K	Vlieter	40																				
	Oudeschild	45																				
N	Zuidmeep	70																				
ZZZ	Zoutkamperlaag	50																				
	Totaal Vrije grond	500																				
optie "gekozen beleid"																						
A	Malzwin	55																				
B	Zuidwal	50																				
	Oudeschild	45																				
H	Vogelzand	65																				
	Inloop Scheurak	40																				
J	Gat van Stompe	70																				
N	Zuidmeep	80																				
	Afsluitdijk	45																				
ZZZ	Zoutkamperlaag	50																				
	Totaal vrije grond	500																				

Beoordeling zoekgebieden en gebiedsopties: de Voordelta

Reacties op de oorspronkelijke en nieuwe zoekgebieden

Het onderzoek in de Voordelta is gestart met 7 zoekgebieden, waarvan op basis van kaartmateriaal werd verwacht dat voldoende diepte en beschutting aanwezig is voor de situering van MZI's. Een deel van de zoekgebieden is aangedragen door de garnalensector, met het doel de garnalenvisserij zo min mogelijk te hinderen, vanwege de recente beperkingen die in het kader van het beheersplan Voordelta al zijn opgelegd.

Na intensief onderzoek en gesprekken met alle belanghebbenden is gebleken dat van deze zoekgebieden slechts 1 zoekgebied haalbaar is als MZI, en dan nog in een verkleinde vorm ten opzichte van het oorspronkelijke zoekgebied. Het gaat om de locatie Schaar van Renesse (E), met een omvang van 60 hectare. De bevindingen per gebied worden hieronder toegelicht.

A: Ribben

Deze locatie is aangedragen door de garnalenvissers omdat zij er in dit gebied geen hinder van ondervinden. De MZI-ruimte is beperkt en bedraagt ca. 20-25 hectare. IMARES geeft in de ecologische beoordeling aan dat een gering effect mogelijk is op een concentratie van futen die in de zomer aanwezig zijn. Voor de recreatiesector is het een veel gebruikte geul naar de Noordzee als de bestemming langs de Hollandse kust of verder ligt. Voor de KNRM is het de snelste route om bij calamiteiten richting Maasgeul en Eurogeul te varen. Een MZI in dit gebied zou de doorgang sterk belemmeren en is om die reden onacceptabel. De gemeente Voorne wijst erop dat de geul conform het inrichtingsplan Voordelta vrij zou moeten blijven en vindt de locatie zeer ongewenst, evenals Staatsbosbeheer. Om deze redenen wordt deze locatie niet in één van de opties opgenomen.

B: Slijkgat

De aanvankelijk ingetekende locatie ligt deels in gesloten gebied (Beheersplan Voordelta). Maximaal 40 ha. ligt daarbuiten. IMARES geeft aan geen problemen te verwachten wat betreft ecologie. Er wordt gewezen op voldoende afstand tot de platen vanwege vogels in de winter (toppereenden). In die periode zijn echter geen MZI's aanwezig, zodat het probleem beperkt is. De sleepnetvisserij heeft bedongen dat in het gesloten gebied sleepnetvisserij onder voorwaarden toegestaan blijft en acht inrichting als MZI-locatie zeer ongewenst. Een ligging er buiten, maar met een goede doorvaart naar het gesloten gebied is voor de sleepnetvisserij acceptabeler. De vaste vistuigenvissers zijn geen voorstander van deze locatie omdat het hele gebied een zodanige diepte heeft (< 6 m.) dat met vaste vistuigen kan worden gevestigd. Andere partijen achten de locatie geschikt of hebben geen bezwaren of wensen. Er zijn mogelijkheden voor een locatie van 40 ha buiten het gesloten gebied. De oorspronkelijke locatie wordt dan gehalveerd. Daarmee wordt enigszins tegemoet gekomen aan het bezwaar van de sleepnetvisserij. Bij veldonderzoek ten behoeve van archeologische waarden is gebleken dat de locatie inmiddels te ondiep is geworden om er MZI's te kunnen leggen. Het gebied was niet toegankelijk met een schip. Om die reden is het gebied niet meer haalbaar als MZI-locatie.

C: Haringvlietdam

Veel belanghebbenden hebben bedenkingen, maar tevens worden er oplossingen aangedragen. Gemeenten en provincie wijzen op het belang van de recreatie dichtbij

de kust en de veiligheid voor onder andere kitesurfers. Een locatie op afstand van het strand en parallel aan de dam wordt haalbaar geacht. De sleepnetvisserij heeft deze locatie voorgesteld en heeft geen probleem met de locatie als garnalen- en wolhandkrabbenvisserij mogelijk blijft. De kokkelsector wijst op de ligging bij het begin van kokkelwingebied. Een kleinere MZI wordt voorgesteld om deze "overlap" te vermijden. De Faunabescherming acht de locatie zeer ongewenst omdat er veel vogels in het zoet/zout overgangsgebied zitten. Dit probleem is volgens IMARES beperkt.

Uiteindelijk resulteren deze voorstellen in een kleinere MZI in een driehoek op het zuidelijke deel van het zoekgebied met een oppervlakte van ca 20 ha. Deze MZI heeft zijn zuidelijke grens bij de noordelijkste spuisluis en zijn noordelijke grens op een afstand van 500 meter van het surfstrand van Rockanje strandpaviljoen, zodat de mogelijkheid voor- en de veiligheid van kitesurfers zoveel mogelijk gewaarborgd wordt. De locatie is tov het huidige experiment verplaatst naar de andere kant van het vaarwater en ligt daarmee beter gesitueerd dan het huidige experiment. Voor de vaste vistuigenvissers kan enige hinder ontstaan. Opgemerkt wordt dat de zoetwaterafvoer in dit gebied, zowel een positief als een negatief effect kan hebben op het resultaat, afhankelijk van de spuiduur en het spuidebiet.

Bij veldonderzoek ten behoeve van archeologische waarden is gebleken dat de locatie inmiddels te ondiep is geworden om er MZI's te kunnen leggen. Het gebied was niet toegankelijk met een schip. Om die reden is het gebied niet meer haalbaar als MZI-locatie.

D: Springersdiep

Deze locatie ligt dichtbij een belangrijk recreatiegebied. Er wordt gesurft en gedoken. De gemeente Goedereede acht de locatie om die reden zeer ongewenst. De garnalenvisserij zou de locatie graag oostelijker zien (meer richting haventje), maar dan komt de locatie nog dicht bij het recreatiegebied te liggen. Vaste vistuigen vissers achten de locatie geschikt voor MZI, mits gelegen in het diepere deel (>6 m). De kokkelsector geeft aan dat het gebied een potentieel kokkelwingebied is. Faunabescherming wenst voldoende afstand tot de platen (> 1 km) ivm o.a. steltlopers.

Nagegaan is of er een mogelijkheid is locatie D in zijn geheel te verschuiven naar de grens van het permanent gesloten gebied, zodat het juist valt in het gebied dat 's zomers niet gesloten is. Dan zou een smalle MZI-strook van 250 bij 2000 meter (50 ha) ontstaan die een duidelijke grens van het gesloten gebied vormt. Door de smalle strook gaat zo weinig mogelijk recreatiegebied verloren. Dit is op grond van het beheerplan Voordelta toegelaten. In dit gebied is volgens het beheerplan Voordelta geen recreatie in de zomer. Voor de garnalenvissers is dit een verbetering. Gemeente Goedereede ziet deze verschuiving echter niet als verbetering omdat zij verwacht dat ook in dat gebied recreatie zich zal ontwikkelen. De gemeente Goedereede blijft de locatie daarom zeer ongewenst vinden en geeft aan geen medewerking te verlenen aan realisatie van MZI's op die locatie. Het watersprotverbond pleit voor ligging half in het permanent gesloten gebied en half in het gebied dat alleen in de winter is gesloten. Ligging in het permanent gesloten gebied is echter niet mogelijk. IMARES signaleert de aanwezigheid van een zeehondenkolonie op de Bollen van de Ooster en acht de locatie daarom ongewenst. Een groot effect is mogelijk.

De locatie is om redenen van gebruiksbelangen en ecologie niet haalbaar.

E: Schaar van Renesse

De recreatieondernemers aan de kust achten de locatie ongewenst omdat deze is gelegen bij een druk strand met recreatiedoeleinden. Geen van de overige belanghebbenden acht dit zoekgebied zeer ongewenst, maar vrijwel iedereen heeft wensen voor aanpassing van de ligging. De bootsportvisserij, de vaste vistuigenvisserij, de watersport en de duikers pleiten voor een noordelijke ligging,

verder van het strand af, richting de meetpaal van Rijkswaterstaat. Een locatie die $\frac{3}{4}$ mijl uit de kust blijft geeft volgens het watersportverbond acceptabele hinder. Geoefende kajakkers en surfers zouden volgens het watersportverbond dan een route rondom de MZI kunnen uitzetten. De garnalenvisserij wenst een ligging meer richting het Springerdiep (kom bij de doorlaatsluis) omdat het gebied een belangrijk garnalengebied is. Voor de gemeente Schouwen Duiveland zou een verschuiving richting de kom bij de doorlaatsluis eveneens een lichte verbetering betekenen, gezien de recreatieve belangen. Rijkswaterstaat geeft een dat voldoende afstand (100 meter) tot de lichtmast gehouden moet worden. Deze mast is van belang voor het meten van gegevens ten behoeve van het sluitingsregime van de Oosterscheldekering.

Een consortium van overheden en bedrijfsleven onderzoekt momenteel de realisatie van een getijdencentrale en een schutsluis in de Brouwersdam. Dit initiatief wordt uitgewerkt in het kader van "Zicht op de Grevelingen" en wordt kansrijk geacht. De MZI is nabij deze mogelijke ontwikkelingen gepland. Concrete afspraken over realisatie zijn nog niet gemaakt maar de kans dat de centrale en de schutsluis er op enig moment komen moet toch als zeer serieus beschouwd worden, mede met het oog op verbeteren van de waterkwaliteit op de Grevelingen.

De eerstkomende paar jaar zal een MZI-locatie deze activiteiten niet hinderen. Bij de verdere uitwerking van de plannen voor de centrale en de schutsluis kan ook onderzocht worden op welke wijze een MZI-locatie met deze plannen te verenigen is.

Meerdere opties voor de vormgeving van een MZI-locatie zijn onderzocht, in omvang variërend van 75 tot 100 hectare. Om zoveel mogelijk aan alle bezwaren en wensen te voldoen is de locatie uiteindelijk verkleind naar 60 hectare, met een ligging nabij de lichtopstand, verder van het strand af. De locatie ligt op ruime afstand van de kust: 450 meter van de Brouwersdam en ca. 600 meter van de Schouwse kust. De door het watersportverbond gewenste afstand van $\frac{3}{4}$ mijl van de kust is niet haalbaar. Voor de garnalenvisserij is deze ligging een verbetering ten opzichte van het oorspronkelijke zoekgebied: het diepere deel van de geul blijft bevisbaar. Zichthinder kan zoveel mogelijk worden verminderd door afspraken te maken over de toe te passen MZI-techniek (geen tonnen als drijvers) en de kleurstelling (navy grey). De afspraak kan gemaakt worden dat de MZI alleen tussen 1 april en 1 november aanwezig is.

F: Krabbegat

RWS geeft aan dat een eventuele locatie zeer ongewenst is vanwege de ligging in de nabijheid van de Oosterscheldekering. Losslaan van de verankering in dit ruwe gebied zou schade kunnen opleveren aan de kering, met kosten die voor de MZI-ondernemers niet te dragen zijn. Rijkswaterstaat pleit ervoor dat het Rijk dergelijke risico's niet moet (willen) nemen. Voor de garnalenvisserij is deze locatie eveneens zeer ongewenst omdat deze in de vis- en vaarroute om de kop van Schouwen ligt. Andere belanghebbenden vinden de locatie geschikt, of hebben geen opmerkingen gemaakt. De MZI-ondernemers achten de locatie minder geschikt vanwege de wind en sterke stroming.

Om de genoemde veiligheidsredenen is de locatie niet haalbaar.

G: Noordland

Evenals bij F (Krabbegat) geeft RWS aan dat een eventuele locatie bij G zeer ongewenst is vanwege de ligging in de nabijheid van de Oosterscheldekering. Losslaan van de verankering in dit ruwe gebied zou schade kunnen opleveren aan de kering, met kosten die voor de MZI-ondernemers niet te dragen zijn. Rijkswaterstaat pleit ervoor dat het Rijk dergelijke risico's niet moet (willen) nemen. Als de locatie iets meer naar het Oosten wordt opgeschoven zou er iets meer beschutting zijn, maar dat levert nauwelijks een verbetering. Opschuiven naar het Oosten is ook een

wens van de bootsportvisserij en de sleepnetvisserij. De MZI-ondernemers achten het gebied eveneens minder geschikt vanwege de wind en sterke stroming. Andere belanghebbenden hebben geen wensen voor dit gebied. Om de genoemde veiligheidsredenen is de locatie niet haalbaar.

De samenstelling van de gebiedsopties

Aanvankelijk zijn drie gebiedsopties ontwikkeld voor MZI's in de Voordelta. Omdat geen van de opties haalbaar is vanwege de ongeschiktheid van de onderzochte locaties, zijn deze opties niet verder uitgewerkt en vergeleken op voor- en nadelen.

Voor het MZI-beleid resteert 1 locatie in de Schaar van Renesse. De omvang van de locatie wordt nog vastgesteld.

Beoordeling zoekgebieden en gebiedsopties: de Oosterschelde

Reacties op de oorspronkelijke en de nieuwe zoekgebieden

In de Oosterschelde zijn drie nieuwe zoekgebieden voorgesteld ter vervanging van enkele van de oorspronkelijke zoekgebieden:

1. Een verplaatste locatie G (oostkant Zeelandbrug) naar het gesloten gebied van de Vondelingsplaat;
2. Een locatie aan de westkant van de Zeelandbrug, boven de slikken van Kats.
3. Een locatie in het Lodijkse gat ten westen van de Speelmansplaten, ter vervanging van locatie L.

Alle oorspronkelijke en nieuwe zoekgebieden worden hieronder besproken

A: Neeltje Jans

Alle medegebruikers (bootvissport, recreatievaart, duikers, vaste vistuigen en sleepnetvissers) pleiten ervoor om de locatie noordoostelijk op te schuiven naar de percelen. Door de locatie tevens te verkleinen, kun je de westkant ongemoeid laten. Daarmee wordt grotendeels of geheel aan alle wensen voldaan, zoals het vermijden van een duikplek. Het gebied was jaren geleden kokkelgebied, maar daarvoor niet meer in gebruik. In de optie “clustering” is het zoekgebied gehalveerd tot een locatie met een oppervlakte van 50 ha. In de opties “spreiding” en “draagkracht” is de locatie nog verder verkleind tot 25 ha. Daardoor wordt een veel kleiner deel van de plaatrand gebruikt, zodat de vaste vistuigenvissers minder hinder ondervinden. Op deze wijze is de locatie ook opgenomen in de optie “mix draagkracht en spreiding”. In de beleidsoptie is gekozen voor een oppervlakte van 40 ha, met voldoende ruimte van de plaatrand. Door de locatie iets te vergroten van 25 naar 40 hectare, kunnen de locaties Kom Yerseje Bank (K) en Kom Lodijkse Gat (L) worden vermeden. Deze locaties stuiten op grote bezwaren bij de oestersector, de vaste vistuigen vissers en de bootsprotvisserij. Door deze vergroting geeft de locatie mogelijk een (beperkte) belemmering voor een zeilwedstrijd baan die enkele dagen per jaar wordt uitgezet. De recreatiesector heeft daarom voorkeur voor de kleinere locatie. De gemeente Schouwen-Duiveland, die de locatie binnen de gemeentegrenzen heeft liggen, heeft geen bezwaren tegen de locatie.

B: Groot Vuilbaard

De sleepnetvisserij vindt dit zoekgebied zeer ongewenst omdat zij langs die kant vissen. Omdat in dat gebied een wedstrijdseiltraject ligt vindt ook de recreatiesector het zoekgebied zeer ongewenst. Ook bootsportvissers en vaste vistuigen vissers maken gebruik van de locatie. Vanwege deze argumenten wordt de locatie in geen van de opties opgenomen.

C: Roggenplaat

Voor vrijwel alle partijen is dit een geschikte locatie van beperkte oppervlakte. De sleepnetvisserij doet de suggestie de locatie meer naar het oosten op te schuiven richting het mosselperceel en het westelijke deel niet te gebruiken. Door de westelijke hoek van de locatie niet te gebruiken wordt ook enigszins tegemoet gekomen aan de vaste vistuigenvissers die langs de plaat vissen. De recreatievaart heeft op deze wijze ook geen bezwaar tegen de locatie: voor die sector moet de locatie zo oostelijk mogelijk liggen. De oppervlakte kan ca 25 ha beslaan omdat het aangrenzende perceel H111 niet wordt verhuurd. Dan kan de locatie tot de perceelsgrens worden benut. Deze locatie is verkleind ten opzichte van het oorspronkelijke zoekgebied. Daardoor wordt een veel kleiner deel van de plaatrand gebruikt, zodat de vaste vistuigenvissers

minder hinder ondervinden. De locatie is op deze wijze opgenomen in alle opties, inclusief het gekozen beleid. De gemeente Schouwen Duiveland, die de locatie binnen de gemeentegrenzen heeft liggen, heeft geen bezwaren tegen de locatie.

D: Schaar van Colijnsplaat

In de huidige vorm is het gebied voor de meeste partijen niet acceptabel als MZI. Er wordt veel gevist, er is een duikplaats, er is veel recreatievaart. Vanwege veiligheid doet Rijkswaterstaat de suggestie de locatie te splitsen en een brede doorvaart te maken waardoor de Schaar van Vuilbaard bereikbaar blijft. Het bezwaar van de sleepnetvisserij blijft dan. Ook het bezwaar van de watersport vanwege een jeugdzeillocatie blijft. Vanwege deze argumenten is het gebied in geen van de opties opgenomen.

E: Vuilbaard

Deze locaties heeft momenteel een experimentele MZI. De locatie leidt voor vrijwel geen van de belanghebbenden tot grote problemen. De sleepnetvissers hebben moeite met dit zoekgebied omdat het voorheen een goede vislocatie was die zonder overleg is bestemd tot MZI. De bootsportvisserij is geen voorstander van deze locatie, ook al ligt er momenteel al een experimentele MZI. De watersport pleit er voor om aan de oostkant een stukje in te korten zodat vanaf OZ3 koersgezet kan worden op haven Zierikzee. Voor de vaste vistuigenvissers is er een bezwaar vanwege stand wantvisserij. Dat bezwaar kan deels worden weggenomen door het oostelijke deel van de locatie niet te gebruiken en enige afstand van de plaatrand te houden. De locatie is, met verschillende oppervlaktes, opgenomen in alle opties. Het oostelijke deel is verwijderd om tegemoet te komen aan de wens van de watersport voor een betere doorvaart. De gemeente Schouwen Duiveland, die de locatie binnen de gemeentegrens heeft liggen, heeft geen bezwaar tegen de locatie.

F: Nunnenplaat

Veel gebruikers hebben een wens om te verschuiven of kleiner te maken. De bootsportvisserij wenst de locatie op te schuiven naar het noordwesten omdat langs de rand gevist wordt. De vaste vistuigen vissers willen de locatie meer naar het diepere gedeelte verplaatsen omdat in het ondiepe deel gevist wordt. De recreatievaart wenst verschuiven in tegenovergestelde richting zodat de MZI verder buiten de betonning blijft. Ook gemeenten geeft aan dat de locatie ongunstig ligt voor de recreatievaart. Het gebied wordt verder gebruikt voor de kokkelvisserij. De sleepnetvisserij acht de locatie zeer ongewenst vanwege goede vismogelijkheden. Vanwege al deze argumenten maakt de locatie van geen van de opties deel uit.

G: Oostkant Zeelandbrug

Vrijwel alle gebruikers vinden dit zoekgebied in de oorspronkelijke ligging zeer ongewenst. Er wordt veel gevist en de locatie ligt voor de recreatievaart erg in de weg, reden waarom ook Rijkswaterstaat pleit voor verplaatsen van de locatie. Een belangrijk alternatief dat verschillende keren is genoemd is verplaatsen van de locatie naar het gesloten gebied aan de noordkant van de Vondelingsplaat. Dat blijkt een mogelijkheid te zijn. Er is overleg gevoerd vanwege de aanwezigheid van twee electriciteitskabels in de bodem. Als afstand wordt bewaard, leidt dat niet tot problemen. Deze verplaatste locatie G naar de Vondelingsplaat heeft de voorkeur van alle belanghebbenden en is in verschillende oppervlaktes onderdeel van alle opties. De locatie is gelegen binnen de grenzen van drie gemeenten: Schouwen-Duiveland, Noord-Beveland en Tholen. Geen van de drie gemeenten heeft bezwaren tegen de nieuwe locatie. Van belang daarbij is dat de recreatievaart op de nieuwe locatie niet wordt gehinderd.

H: Noord Beveland

Dit is een smal zoekgebied tegen de plaat en aan de rand van de vaargeul. Voor de sleepnetvisserij en vaste vistuigenvissers is het een zeer ongewenste locatie. Ook de recreatievaart en bootsportvissers maken veel gebruik van dit gebied. De oestersector vreest draagkrachtproblemen ivm voedsel voor oesterpercelen. Duikers wijzen op de aanwezigheid van een aantal duiklocaties en voor hen is dit gebied ook zeer ongewenst als MZI-locatie. Vanwege al deze argumenten is de locatie in geen van de opties opgenomen.

De suggestie is gedaan deze locatie te verplaatsen naar de Colijnsplaat aan weerszijden van de Zeelandbrug (H+). Dat leidt echter tot grote bezwaren in de visserijsector. Zij achten die locatie zeer ongewenst. Om die reden is ook deze alternatieve locatie in geen van de opties opgenomen.

I: Slikken van Vianen

Het gaat om een locatie die dicht tegen mosselpercelen ligt, in een geul die door watersport en andere visserij gebruikt wordt. Om de geul vrij te houden zou alleen het meest westelijke deel van het zoekgebied als locatie voor een MZI gebruikt kunnen worden. De oestersector vreest draagkrachtproblemen ivm voedsel voor oesterpercelen. Dan blijft echter slechts een kleine locatie van ca. 15 ha. over. De locatie is in geen van de opties opgenomen.

J: Krammer

De bootsportvisserij heeft aangegeven dat dit een mooie visplaats is en vindt het zoekgebied dus ongewenst als MZI-locatie. Vaste vistuigen vissers vissen in het gebied met zegen, fuiken, kubben en staand want. De mosselhangcultuurkwekers vinden de locatie zeer ongewenst omdat zij lokale draagkrachtproblemen vrezen. Er is een mosselhangcultuur nabij gelegen. Het is niet duidelijk of dit effect daadwerkelijk optreedt. De overige gebruikers hebben geen problemen met dit zoekgebied. Om eventuele draagkrachtproblemen te voorkomen zou de locatie verkleind kunnen worden tot ca. 15 ha. Vooralsnog is de locatie niet opgenomen in één van de opties.

K: Kom Yerseke bank

Punt van aandacht is eventuele lokale draagkrachtoverschrijding op de drukbevolkte Yerseke Bank, waarop de oestersector wijst. Mogelijk heeft de extra zoetwaterinlaat vanaf 2010 een compenserend c.q. gunstig effect. Wat betreft ecologie is aandacht nodig i.v.m. mogelijk voorkomen van veenriffen en bijbehorende fauna. Het gebied is bij vaste vistuigenvissers in gebruik voor fuiken, kubben en stand want. De sportvisserij heeft aan de noordwestelijke kant een goede visstek. Zij pleiten er bovendien voor niet deze locatie te ontwikkelen, maar de locatie L die verplaatst wordt naar het Lodijksegat. De reden daarvoor is dat de huidige locatie problemen oplevert voor een goede doorvaart naar Wemeldinge, met name bij slecht weer. Voorts vraagt de waterrecreatie aandacht voor hun gebruik van het gebied. De locatie moet liefst ruim buiten vaarwater worden ontwikkeld, voorgesteld wordt een ligging ten zuidwesten van de lijn door LG1 en O33. Aan alle wensen kan voor een deel tegemoet worden gekomen door de locatie sterk te verkleinen (van ca. 70 naar ca. 25 ha) en alleen het oostelijke deel van het zoekgebied te ontwikkelen, onder de genoemde lijn. Op deze manier is de locatie opgenomen in de optie "spreiding". Door naast K niet de zoekgebieden L en M te ontwikkelen voor MZI, wordt een eventueel draagkrachtprobleem voor de oestersector zoveel mogelijk voorkomen. De gemeente Tholen, die de locatie binnen de grenzen heeft, heeft geen bezwaren tegen de locaties.

L: Kom Tholense gat

Hoewel gebied L kleiner is dan K, geldt voor draagkracht hetzelfde als voor K: de oestersector wijst dit zoekgebied daarom af. Wat betreft ecologie is aandacht nodig

i.v.m. mogelijk voorkomen van veenriffen en bijbehorende fauna. De vaste vistuigen vissers pleiten er voor om als het zoekgebied ontwikkeld wordt, dit beperkt blijft tot het westelijke deel. Duikers vragen aandacht voor de aanwezigheid van een duikplaats aan de westkant.

De sportvissers wensen de locatie te verplaatsen naar het Lodijkse gat, in verband met een ongehinderde doorvaart. Deze verplaatste locatie L (Lodijkse gat) is als kleine locatie van 25 ha opgenomen in optie “mix spreiding en draagkracht” en levert geen hinder op voor de mosselsector bij gebruik van de verwaterpercelen die in de nabijheid liggen. Voor de recreatievaart is deze verplaatsing echter wel een probleem, vanwege de versmalling van de doorvaart. Ook de oestersector blijft grote bezwaren hebben tegen deze verplaatsing, vanwege voedselconcurrentie tussen de MZI's en de oesterpercelen. Ook de beroepsvisserij heeft grote bezwaren tegen deze verplaatsing. Zij vinden de verplaatste locatie zeer ongewenst vanwege de aanwezigheid van goede visstekken. Voor de duikers ligt de locatie L bovendien minder gunstig dan de locatie Kom Yerseke bank (K).

Een kleine locatie minimaliseert de risico's op problemen met de draagkracht van het gebied. Van belang is dat de inlaat van zoetwater via de bergse Diepsluis in 2010 doorgaat, ter voorkoming van draagkrachtproblemen. Van de locaties K, L en M is daarom ten hoogste 1 kleine locatie in de opties opgenomen. De gemeente Tholen heeft de locatie binnen haar gemeentegrenzen en heeft geen bezwaar tegen het ontwikkelen van deze locatie. Vanwege de overwegende bezwaren van veel sevtoren tegen deze locatie L is deze uiteindelijk niet opgenomen in de beleids optie.

M: Kom Pietermanskreek

In grote lijnen geldt hetzelfde als voor de locaties K+L. Wat betreft ecologie is aandacht nodig i.v.m. mogelijk voorkomen van veenriffen en bijbehorende fauna. De locatie is vooralsnog niet opgenomen in een optie.

De samenstelling van de gebiedsopties

Rekening houdend met alle ingebrachte wensen zijn voor de Westelijke Waddenzee de volgende opties onderscheiden. Deze zijn niet sterk verschillend, maar zij illustreren de zoektocht om naar het gekozen beleid te komen. Daarom is geen optie geschrapt, maar worden zij hier allemaal besproken.

1. Optie “maximale clustering”

De optie “maximale clustering” gaat uit van de keuze voor een zo beperkt mogelijk aantal gebieden, die als gevolg daarvan een relatief grote omvang hebben. Deze optie clustert de locaties nabij en ten westen van de Zeelandbrug. De optie bestaat uit de locaties A (Neeltje Jans, 50 ha, verkleind t.o.v. oorspronkelijke zoekgebied), C (Roggenplaat, 20 ha., verkleind t.o.v. oorspronkelijke zoekgebied), E (Vuilbaard, 65 ha., oostelijke hoek eraf vanwege doorvaart recreatievaart, afstand van de plaat vanwege vaste vistuigen) en G (65 ha, verplaatst naar de Vondelingsplaat).

2. Optie “maximale spreiding”

Deze optie gaat uit van een grotere spreiding van locaties. Als gevolg van de spreiding bevat deze optie een locatie meer dan de optie “clustering”. Daardoor kunnen andere locaties verkleind worden om een zo goed mogelijke lokale inpassing te realiseren. Deze optie bestaat uit de locaties A (Neeltje Jans, 25 ha., zoveel mogelijk verkleind t.o.v. het oorspronkelijke zoekgebied zodat de plaatrand zoveel mogelijk vrijblijft), C (Roggenplaat, 25 ha., verkleind

t.o.v. oorspronkelijke zoekgebied), E (Vuilbaard, 65 ha., oostelijke hoek eraf vanwege doorvaart recreatievaart, afstand van de plaat vanwege vaste vistuigen), G (65 ha., verplaatst naar de Vondelingsplaat) en K (25 ha., Kom Yerseke bank).

3. Optie “draagkracht”

De optie “draagkracht” bevat dezelfde locaties als de optie clustering. Locatie A (Neeltje Jans) is zoveel mogelijk verkleind tot 25 ha en de locatie G (verplaatst naar de Vondelingsplaat) is verder vergroot tot 85 hectare. Deze optie vermijdt daarmee locaties in de kom van de Oosterschelde. Ten opzichte van de optie “clustering” is er een wat betere spreiding van locaties ten westen en ten oosten van de Zeelandbrug. Dat geeft een betere spreiding van de filtratiedruk, hetgeen gunstig kan zijn om (locale) problemen met draagkracht zoveel mogelijk te vermijden.

4. Optie “geoptimaliseerde spreiding”

Deze optie is gebaseerd op de optie “spreiding”. In plaats van de locatie K in de optie “spreiding” is in deze optie echter de verplaatste locatie L in het Lodijkse gat opgenomen.

5. Het gekozen beleid

Deze optie is een aanpassing van de optie “draagkracht”. De locatie Vondelingsplaat is tov die optie iets verkleind, en de locatie Neeltje Jans is met 15 hectare vergroot. Zo ontstaat een iets betere spreiding over het gebied.

De beoordeling van de gebiedsopties

In tabel 2 worden de gebiedsopties met elkaar vergeleken. Per optie is aangegeven:

- De locaties en de oppervlaktes;
- De oorspronkelijke score (S1) zoals aangegeven door belanghebbenden;
- De score na verwerken van wensen (S2). Indien in een optie geen verbetering van een zoekgebied mogelijk is, blijft de kleur gelijk.

In bijlage 2 zijn de scores van de opties afzonderlijk afgebeeld. Daarin is te zien hoe wensen en bezwaren zijn gehonoreerd door locaties niet op te nemen in een optie.

De belangrijkste bevindingen over de gebiedsopties

Uit de tabel blijkt dat de opties niet sterk onderscheidend zijn: er springt niet een optie duidelijk uit als beste.

De meeste bezwaarlijke locaties zijn in geen van de opties opgenomen, waarmee in belangrijke mate aan kritiekpunten tegemoet kan worden gekomen. Daarnaast is gebleken dat het bij vrijwel alle locaties mogelijk is door verplaatsen en/of door verkleinen van locaties wensen van gebruikers te honoreren. In vrijwel alle opties is het mogelijk om, eventueel na aanpassing van een gebied, “zeer ongewenste” locaties te vermijden.

Omdat de meeste bezwaarlijke locaties in het geheel niet in een optie zijn opgenomen, resteren slechts weinig gebieden die wel in een optie kunnen

worden opgenomen. De locaties Neeltje Jans (A), Roggenplaats (C), Vuilbaard (E) en Vondelingsplaat (G) vormen daarom de romp van alle opties, zij het dat de oppervlakten variëren. De opties verschillen in:

1. Al dan niet locaties in de kom van de Oosterschelde (opties “clustering en draagkracht” hebben geen locatie in de kom, de opties “spreiding” en “geoptimaliseerde spreiding” hebben er wel een locatie van 25 ha.);
2. De omvang van de locaties Neeltje Jans (A) en Vondelingsplaat (G):
  - a. de locatie Neeltje Jans is 50 ha in de optie “clustering” en 25 ha. in de andere opties, 40 hectare in het gekozen beleid.
  - b. De locatie Vondelingsplaat is 85 ha. in de optie “draagkracht” en ca. 60-70 ha. in alle andere opties.

Vanuit gebruikersbelangen scoren de optie “draagkracht” en het gekozen beleid licht beter dan de andere opties: locaties in de kom van de Oosterschelde (K, L, M) worden vermeden zodat er in het geheel geen interferentie is met de oesterteelt. Vanuit de oestersector is aangegeven dat locaties in de kom zeer ongewenst zijn omdat de MZI's teveel zouden concurreren om voedsel met de oesterteelt. Dit effect wordt overigens (zeer) beperkt ingeschat, zolang de oppervlakte voor MZI's in de kom beperkt blijft. In de opties “spreiding” en “geoptimaliseerde spreiding” wordt daarom slechts 25 ha MZI's in de kom gepland.

De optie “draagkracht” en het gekozen beleid scoren bovendien iets beter dan de opties “spreiding” en “clusteren” voor de belangen van vaste vistuigen vissers en bootsportvisserij. Dat komt omdat in deze optie de locatie Neeltje Jans meer plaatrand voor vaste vistuigen vrij laat dan de optie “clusteren”. Bovendien hebben de optie “draagkracht” en het gekozen beleid niet de locatie “kom Yerseke bank”, die voor de bootsportvisserij bezwaarlijk is.

Spreiding van MZI's over het gebied is echter vanuit het belang van de mosselzaadinvang iets gunstiger: door spreiding wordt ook het risico van een eventueel mindere zaadinvang gespreid over meerdere gebieden. Om die reden kan er vanuit de mosselzaadinvang een lichte voorkeur zijn voor de optie “geoptimaliseerde spreiding”. Daarin is een nieuwe locatie in het Lodijkse gat opgenomen die het bezwaar van de bootsportvisserij wegneemt. Het voordeel van de risicospreiding voor de sector is in deze optie echter beperkt ingeschat, vanwege het geringe aantal locaties. Dit voordeel weegt daarom niet op tegen de genoemde nadelen voor de andere sectoren.

In geen van de opties is een locatie opgenomen die bezwaarlijk is voor de mosselhangcultuur.

Resumerend kan gesteld worden dat de opties “draagkracht” en het gekozen beleid het beste scoren. Beide hebben geen locaties in de kom van de Oosterschelde. De optie draagkracht heeft het voordeel dat de wedstrijdzeillocatie bij de locatie Neeltje Jans minder dicht wordt benaderd. Het gekozen beleid heeft het voordeel dat de doorvaart voor de recreatievaart iets gemakkelijker is bij de locatie Vondelingsplaat omdat deze is verkleind met 15 hectare. Daardoor is ook de kans op locale draagkrachtproblemen iets kleiner: er liggen wat minder MZI's bij elkaar. Deze motiveringen hebben geleid tot het gekozen beleid.

Tabel 2: Oosterschelde   Vergelijking opties

locatie	locatiernaam	hectares	RWS		Europokkers/Sleepnetvissers		Vaste vistuigen vissers		Kokkel- /oestersector		Gemengden		Moesthangbouw		NGB-Duitsport		Bootsportvisserij		(Beropen) Recreatieveert		Faunabescherming	
			S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2
Optie "maximaal clusteren"																						
A	Neeltje Jans	50																				
C	Rooggenplaat	20																				
E	Vuilbaard	65																				
G	Oost Z. Brug Vond.plaat	65																				
	Totaal	200																				
Optie "maximaal spreiden"																						
A	Neeltje Jans	25																				
C	Rooggenplaat	25																				
E	Vuilbaard	65																				
G	Oost Z. Brug Vond.plaat	60																				
K	Kom Yerseke Bank	25																				
	Totaal	200																				
Optie "draagkrachtmodel"																						
A	Neeltje Jans	25																				
C	Rooggenplaat	25																				
E	Vuilbaard	65																				
G	Oost Z. Brug Vond.plaat	85																				
	Totaal	200																				
Optie "mix spreiding en draagkracht"																						
A	Neeltje Jans	25																				
C	Rooggenplaat	25																				
E	Vuilbaard	65																				
G	Oost Z. Brug Vond.plaat	60																				
L+	Lodijkse gat (nieuw)	25																				
	Totaal	200																				
Optie "gekozen beleid"																						
A	Neeltje Jans	40																				
C	Rooggenplaat	25																				
E	Vuilbaard	65																				
G	Oost Z. Brug Vond.plaat	70																				
	Totaal	200																				

Bijlage 1: Waddenzee, beoordeling van de opties afzonderlijk, inclusief de niet opgenomen locaties

Optie 1a "Maximaal clusteren (oude zoekgebieden)"

locatie	locatiernaam	hectare	Rijkswaterstaat, deife		RACM		NVB /SGV		Garrafenvissery		MZI-ondernemers		natuur NGO's		Schelpenwinning		sportvissery		BBZ / Watersport		
			S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	
opgenomen locaties																					
A	Malzwin	55																			
B	Zuidwal	50																			
H	Vogelzand	200																			
I	Nesserzand	160																			
K	Vlieter	40																			
niet opgenomen locaties																					
C	Bollen																				
D	Visjagersgaatje																				
E	Bollen Noord																				
F	Scheer																				
G	Burgzand																				
J	Gat van Stompe																				
L	Doove Balg																				
M	Westmeep																				
N	Zuidmeep																				
O	Griend																				
A+	Malzwin Uitgebroid																				
A++	Malzwin West																				
YYY	Eierlandse Gat																				
ZZZ	Zoutkamperlaag																				
	Marsdiep (de Hors)																				
	Oudeschild																				
	Rede van Harlingen																				
	Oost haven Lauw.oog																				
	Stortemelk																				
	Totaal Vrije grond	505																			

Waddenzee

Optie 1b "Maximaal clusteren (+ nieuwe zoekgebieden)"

locatie	locatiernaam	hectare	Rijkswaterstaat		RACM		NVB /SGV		Garnalenvisserij		MZZ-ondernemers		natuur NGO's		Schelpenwinning		sportvisserij	
			S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2
opgenomen locaties																		
A+	Malzwin Uitgebroid	60																
A++	Malzwin West	45																
	Oudeschild	45																
B	Zuidwal	50																
H	Vogelzand	150																
I	Nesserzand	150																
niet opgenomen locaties																		
A	Malzwin																	
C	Bollen																	
D	Visjagersgaatje																	
E	Bollen Noord																	
F	Scheer																	
G	Burgzand																	
J	Gat van Stompe																	
K	Vlieter																	
L	Doove Balg																	
M	Westmeep																	
N	Zuidmeep																	
O	Griend																	
YYY	Eierlandse Gat																	
ZZZ	Zoutkamperlaag																	
	Marsdiep (Hors)																	
	Rede van Harlingen																	
	Oost haven Lauw.oog																	
	Stortemelk																	
	Totaal Vrije grond	500																

Waddenzee

Optie 2 "Maximaal spreiden"

locatie	locatiernaam	hectare	Rijkswaterstaat		RACM		NVB /SGV		Gamalenvisserij		MZI-ondernemers		natuur NGO's		Schelpenwinning		sportvisserij		BBZ / Watersport		
			S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	
opgenomen locaties																					
A+	Malzwin Uitgebreid	60																			
A++	Malzwin West	45																			
B	Zuidwal	50																			
D	Visjagersgatje	25																			
H	Vogelzand	100																			
I	Nesserzand	75																			
J	Gat van Stompe	60																			
K	Vlieter	40																			
	Oudeschild	45																			
Niet opgenomen locaties																					
C	Bollen																				
E	Bollen Noord																				
G	Burgzand																				
L	Doove Balg																				
M	Westmeep																				
N	Zuidmeep																				
O	Griend																				
YYY	Eierlandse Gat																				
ZZZ	Zoutkamperlaag																				
	Marsdiep (de Hors)																				
	Rede van Harlingen																				
	Oost haven Lauw.oog																				
	Stortemelk																				
	Totaal Vrije grond	500																			

Waddenzee

Optie 3 "Draagkrachtmodel"

locatie	locatiernaam	hectare	Rijkswaterstaat		RACM		NVB /SGV		Garnalenvisserij		MZJ-ondernemers		natuur NGO's		Faunabesch.		Scheipenwinning		sportvisserij		BBZ / Watersport	
			S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2
opgenomen locaties																						
A	Malzwin	55	■	■			■	■	■	■	■	■	■	■					■	■	■	■
A++	Malzwin West	40					■	■	■	■	■	■	■	■								
B	Zuidwal	50	■	■					■	■	■	■	■	■								
H	Vogelzand	100	■	■			■	■	■	■	■	■	■	■							■	■
I	Nesserzand	50	■	■			■	■	■	■	■	■	■	■							■	■
K	Vlieter	40	■	■			■	■	■	■	■	■	■	■							■	■
	Oudeschild	45	■	■			■	■	■	■	■	■	■	■								
N	Zuidmeep	70	■	■			■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
ZZZ	Zoutkamperlaag	50	■	■			■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
niet opgenomen locaties																						
C	Bollen		■				■		■		■		■						■		■	
D	Visjagersgaatje		■				■		■		■		■				■		■		■	
E	Bollen Noord		■				■		■		■		■						■		■	
F	Scheer		■				■		■		■		■						■		■	
G	Burgzand		■		■		■		■		■		■						■		■	
J	Gat van Stompe		■				■		■		■		■						■		■	
L	Doove Balg		■				■		■		■		■		■				■		■	
M	Westmeep		■				■		■		■		■		■				■		■	
O	Griend		■				■		■		■		■		■				■		■	
YYY	Eierlandse Gat		■				■		■		■		■		■				■		■	
	Oudeschild		■				■		■		■		■		■				■		■	
	Marsdiep (de Hors)		■				■		■		■		■		■				■		■	
	Rede van Harlingen		■				■		■		■		■		■				■		■	
	Oost haven Lauw.oog		■				■		■		■		■		■				■		■	
	Stortemelk		■				■		■		■		■		■				■		■	
	Totaal Vrije grond	500																				

Waddenzee

Gekozen beleid

locatie	locatiernaam	hectars	Rijkswaterstaat en defensie		RACM		NVB /SGV		Garnalenvisserij		MZI-ondernemers		natuur NGO's		Schelpenwinning		sportvisserij		BBZ / Watersport	
			S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2

opgenomen locaties

A	Malzwin	55																		
B	Zuidwal	50																		
	Oudeschild	45																		
H	Vogelzand	65																		
	Inloop Scheurrak	40																		
J	Gat van Stompe	70																		
N	Zuidmeep	80																		
	Afsluitdijk	45																		
ZZZ	Zoutkamperlaag	50																		

niet opgenomen locaties

A++	Malzwin West																			
C	Bollen																			
D	Visjagersgaatje																			
E	Bollen Noord																			
F	Scheer																			
G	Burgzand																			
I	Nesserzand																			
L	Doove Balg																			
M	Westmeep																			
O	Griend																			
YYY	Eierlandse Gat																			
	Marsdiep (Hors)																			
	Rede van Harlingen																			
	Oost haven Lauw.oog																			
	Stortemelk																			
	Totaal Vrije grond	500																		

Bijlage 2: Oosterschelde, beoordeling van de opties afzonderlijk, inclusief de niet opgenomen locaties

Optie 1 "Maximaal clusteren"

locatie	locatienaam	hectares	RWS		Eurokotters/Sleepnetv issers		Vaste vastulgen vissers		Kokkel- /oestersector		Gemeenten		Moesselhangcultuur		NOB-Duiksport		Bootsportvissarij		(heropsp) recreatievaart		Faunabescherming	
			S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2
Opgenomen locaties																						
A	Neeltje Jans	50	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■			■	■	■	■	■	■	■	■
C	Roggenplaat	20			■	■	■	■	■	■	■	■			■	■	■	■	■	■	■	■
E	Vuilbaard	65	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■			■	■	■	■	■	■	■	■
G	Oost Z. Brug Vond.plaat	65	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■			■	■	■	■	■	■	■	■
niet opgenomen locaties																						
B	Groot Vuilbaard		■		■	■	■	■	■	■					■	■	■	■	■	■	■	■
D	Schaar Coliinsplaat		■		■	■	■	■	■	■					■	■	■	■	■	■	■	■
F	Nunnenplaat		■		■	■	■	■	■	■	■	■			■	■	■	■	■	■	■	■
H+	Coliinsplaat Zeel. Brug		■		■	■	■	■	■	■					■	■	■	■	■	■	■	■
H	Noord Beveland		■		■	■	■	■	■	■					■	■	■	■	■	■	■	■
I	Slikken van Viane		■		■	■	■	■	■	■					■	■	■	■	■	■	■	■
J	Krammer		■		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
K	Kom Yerseke Bank		■		■	■	■	■	■	■	■	■			■	■	■	■	■	■	■	■
L	Kom Tholense Gat		■		■	■	■	■	■	■	■	■			■	■	■	■	■	■	■	■
M	Pietermanskreek		■		■	■	■	■	■	■	■	■			■	■	■	■	■	■	■	■
	Totaal vrije gronden	200																				

Oosterschelde

Optie 2: "Maximaal spreiden"

locatie	locatiernaam	hectares	RWS		Eurokotters/Sleepnet vissers		Vaste vistuigen vissers		Kokkel- /oestersector		Gemeenten		Moesselcultuur		NOB-Duitsport		Bootsportvissers		(Berreps) Recreatievezart		Faunabescherming	
			S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2
Opgenomen locaties																						
A	Neeltje Jans	25	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
C	Roggenplaat	25	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
E	Vuilbaard	65	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
G	Oost Z. Brug Vond.plaat	60	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
K	Kom Yerseke Bank	25	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Niet opgenomen locaties																						
B	Groot Vuilbaard		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
D	Schaar Coliinsplaat		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
F	Nunnenplaat		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
H+	Coliinsplaat Zeel. Brug		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
H	Noord Beveland		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
I	Slikken van Viane		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
J	Krammer		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
L	Kom Tholense Gat		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
M	Pietermanskreek		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Totaal vrije gronden	200																				

Oosterschelde

Optie 3 "Draagkrachtmodel"

locatie	locatiename	hectares	RWS		Eurokotters/Sleepnet vissers		Vaste vistuigen vissers		Kokkel- /oestersector		Gemeenten		Mosselhangcultuur		NOB-Duiksport		Bootsportvissersij		(Beroevs) Recreatievaart		Faunabescherming	
			S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2
Opgenomen locaties																						
A	Neeltje Jans	25																				
C	Roggenplaat	25																				
E	Vuilbaard	65																				
G	Oost Z. Brug Vond.plaat	85																				
Niet opgenomen locaties																						
B	Groot Vuilbaard																					
D	Schaar Coliinsplaat																					
F	Nunnenplaat																					
H+	Coliinsplaat Zeel. Brug																					
H	Noord Beveland																					
I	Slikken van Viane																					
J	Krammer																					
K	Korn Yerseke Bank																					
L	Korn Tholense Gat																					
M	Pietermanskreek																					
	Totaal vrije gronden	200																				

Oosterschelde

optie 4: "mix spreiding en draagkracht"

locatie	locatiernaam	hectares	RWS		Eurokotters/Sleepnet vissers		Vaste vistuigen vissers		Kokkel / oestersector		Gemeenten		Mosselhengcultuur		NOB-Duitsport		Bootsportvissers		(Beroepe) Recreatievevaart		Faunabescherming	
			S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2
Opgenomen locaties																						
A	Neeltje Jans	25	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
C	Roggenplaat	25	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
E	Vullbaard	65	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
G	Oost Z. Brug Vond.plaat	60	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
L+	Lodijkse gat (nieuw)	25	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Niet opgenomen locaties																						
B	Groot Vullbaard		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
D	Schaar Colijnsplaat		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
F	Nunnenplaat		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
H+	Colijnsplaat Zeel. Brug		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
H	Noord Beveland		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
I	Slikken van Viane		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
J	Krammer		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
K	Kom Yerseke Bank		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
M	Pietermanskreek		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	Totaal vrije gronden	200																				

Oosterschelde

Optie: "Gekozen beleid"

locatie	locatiernaam	hectares	RWS		Eurokotters/Sleepnetvissers		Vaste vistuigen vissers		Kokker-/oestersector		Gemeenten		Mosselhengcultuur		NOB-Duitsport		Bootsportvissers		(berceps) recreatievaart		Faunabescherming	
			S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2	S1	S2		
Opgenomen locaties																						
A	Neeltje Jans	40																				
C	Roggenplaat	25																				
E	Vuilbaard	65																				
G	Oost Z. Brug Vond.plaat	70																				
niet opgenomen locaties																						
B	Groot Vuilbaard																					
D	Schaar Colijnsplaat																					
F	Nunnenplaat																					
H+	Colijnsplaat Zeel. Brug																					
H	Noord Beveland																					
I	Slikken van Viane																					
J	Krammer																					
K	Kom Yerseke Bank																					
L	Kom Tholense Gat																					
M	Pietermanskreek																					
	Totaal vrije gronden	200																				